

EELLUGU

1. juunil 2004 sai ebatavaliselt terase taibuga Ungari ärieeskõne oma lauatelefonile. Vesteldi nii-öelda olukorrast maailmas, keegi ei oodanud, et lepitaks kokku milleski tähtsas või otsustavas. Ent kuna tol päeval helistanud analüütik nägi asju helgema poole pealt – välja arvatud Iraagi olukord –, rääkis ta mitmel erineval teemal ja juhtus mainima professor Hans Rekke nime.

„Kuulsin, et Rekke tunneb huvi Claire Lidmani surma vastu.”

See oligi kõik. Ometi sellest piisas, et Ungari äriemehele tunduks, nagu oleks kogu maailm muutunud.

Ehkki lugu algas loomulikult juba palju varem.

ÜKS

Hans Rekke oli tol ajal kõigest kaksteist aastat vana.

Sadas tihedat lund ja Viinis asuva suure maja ukse taga anti kella. Sisse astus matemaatikaõpetaja doktor Brandt, peas liiga suur karvamüts, tema kõrval seisis aga lokkis juuste ja tumeda, elava pilguga Rekke-vanune poiss. Doktor Brandt ütles, et poisi nimi on Gabor, ja Hans sirutas käe.

Käsi jäigi õhku rippuma.

Poiss astus temast lihtsalt mööda, kergelt ja elegantselt nagu nõtke kaslane. Temas oli midagi ähvardavat ja Hans ei saanud aru, mis toimub. Poisi pilk säras roheliselt, igas tema liigutuses oli valvsust, valmisolekut. Mõlemad pandi istuma suure kirjutuslaua taha raamaturiiuli kõrval, millel oli Beethoveni büst, alles siis hakkas asi tasapisi selguma.

Poiss oli ilmselgelt andekas, mõte oli, et nad hakkavad omavahel võistlema ja teineteiselt mõõtu võtma. Doktor Brandt jagas ülesanded välja – kontiinumini hüpotees lõputusest matemaatikas – ja samal hetkel tekkis õhku terav pinge. Gabor asus õhinast värisedes otsekohe tööle. Hans jäi liikumatult, otsekui halvatult istuma ja põrnitses poisi õlalihaseid.

„Miks sa ei kirjuta?“ küsis doktor Brandt.

„Kohe alustan,“ ütles ta.

Mõtted ei andnud talle aga rahu, ta oli haaratud mõistatusest, mis köitis teda rohkem kui matemaatika, imestusega vaatas ta, kuidas poiss välkkiirelt, peaaegu virtuoosselt arvutas, ja Hans mõtles: las ta siis võidab. Mis mul sellest? Siiski tundis ta kihku võistelda, aeglaselt süvenes ta ülesandesse. Kui ta tööga valmis sai, leidis ta, et see läks üsna hästi, mitte küll hiilgavalt, kuid siiski kenasti. Kui ta pilgu tõstis, säras Gabori silmis võidurõõm.

„Tubli töö, poisid. Mis te arvate kahekümneminutilise vaheajast, et saaksite teineteisega paremini tuttavaks?” küsis silmnähtavalt rahulolev doktor Brandt, Hans ja Gabor panid riidesse ning läksid aeda, nende sammud krudisesid külmunud maapinnal.

Lumi langes suurte räitsakatena, ilm oli külm ja Hans kuulis ootamatult nõrka piiksatust, iga kolmanda või neljanda väljahingamise ajal kostis see nagu neljanda oktavi G. Omamoodi haavatavus, mis oli vastuolus poisi plahvatusliku auraga.

„Mis trenni sa teed?” küsis ta.

Gabor mõtles.

„Enesekaitset.”

See oli Hansu jaoks liiga laialivalguv.

„Mis mõttes?” küsis ta.

„Ma võin näidata.”

Gabori keha tõmbus pingule, nõrk vilin väljahingamisel langes pooltooni võrra ja hajutas Hansu tähelepanu. See oli neil aastatel osa tema needusest. Kui helipilt muutus, analüüsis ta tahtmatult ümbrusest kostvaid toone. Seepärast polnud ta valvel, kui Gabor temast kinni haaras.

Tal oli tunne, nagu oleks ta lõksu jäänud. Teda keerutati tohutu jõuga ringi ja virutati siis vastu maad, mõne hetke jooksul ei näinud ta midagi. Siis nägi ta enda kohal Gabori silmi, pilk oli rahulolev nagu oma tahtmise saanud kiskjal.

Gabor kadus ja Rekke lamas maas, kukal tuikas valust, ja alles pärast kolmandat või neljandat katset suutis ta end jalule ajada ning majja komberdada. Juuksed olid kleepuvad ja märjad, ta seisis tükk aega esimese korruse vannitoas vanni kohal ja püüdis verejooksu peatada. Viieteistkümne, kahekümne minuti pärast läks ta tagasi raamatukogusse.

Doktor Brandt istus kirjutuslaua taga ja kahetses liialdatud liigutusi ning sügavalt pettunud pilku appi võttes, et Gabor oli vahepeal koju läinud. Seepärast ei pannud ta tähelegi, et Rekke oli viga saanud ja näost valge, muide, ka Rekke ema ei märganud seda. Ema oli terve õhtu ametis paari ehte otsimisega, mis ootamatult kaduma olid läinud.

KAKS

Konstaabel Micaela Vargas oli Husbyst kolinud Stockholmi peenemasse piirkonda, Hans Rekke juurde Grevgatanile, see tekitas tema lähedastes suurt elevust ja kuulujutte. Ent nüüd tahtis ta sealt minema pääseda.

Rekke oli depressioonis ja lootuse kaotanud ega käinud oma magamistoast õieti väljaski. Micaela kavatses sinna sõita ja oma asjad kokku pakkida kohe, kui on end natuke kogunud. Aga kõigepealt tahtis ta ühiselt alustatud juhtumi uurimise ära lõpetada. Asi puudutas surnuks kuulutatud naist, keda sellest hoolimata olevat nähtud hiljuti Veneetsias tehtud puhkusepildil, ja isegi kui Micaela seda tegelikult ei uskunud, oli kogu loos midagi närvekõditavat.

Seepärast sõitis ta Bergsgatani politseimajja kohtuma inspektor Kaj Lindroosiga, kes asja ligi neliteist aastat tagasi uuris. Kaj Lindroos jäi aga hiljaks, see Micaelat ei üllatanud. Mehe toon oli telefonis tõrges ja pahur, Micaela seisis veidi loiult esimese korruse vastuvõtulaua juures ja vaatas aknast tänavale. Mööda sõitis veoauto, mille kastis pidutsesid ja lärmasid abituriendid. Oli viies juuni 2004, särav suvine päev, vähe puudus, et Micaela oleks juba minema läinud, kui selja tagant kostis mehehääli:

„Kas sina oled see eradetektiivist kolleeg?”

Ta pööras ringi ja surus mehe kätt. Too oli noorem, kui Micaela ette oli kujutanud, arvatavasti alla viiekümne, tal olid suured pruunid silmad ja üle pea kammitud heledad juuksed, kuid oodatust rääbakam välimus. Ta uuris naist pilguga, nagu oleks kell kolm öösel. Micaela tõmbas teksajaki koomale.

„Aitäh, et minuga kohtuma nõustusid,” ütles ta.

„Claire Lidman on surnud,” vastas Kaj Lindroos.

„Arvatavasti jah. Aga ma usun sellegipoolest, et see pakub natuke huvi,” ütles Micaela ja katsus põuetaskut. „Luban, et teen kiiresti.”

Inspektor Lindroos vaatas ikka veel tema keha.

„Võid rääkida nii pikalt kui kulub. Aga ma ei usu sellesse.”
Micaela oleks tahtnud mehe ära kägistada.

„Võib-olla vaataksid enne otsustamist pilti,” sõnas ta ja läks inspektor Lindroosi järel lifti.

Kaj Lindroos kavatses loomulikult pilti vaadata, muidugi oli rumalus lasta end tüdruku noorusest ja pealekauba veel sisserändaja taustast häirida. Teisest küljest polnud sugugi kerge oma eelarvamustest jagu saada, eriti siis, kui asi puudutas Lidmani uurimisasja. See oli kirvendav haav tema karjääris, ilma igasuguse kahtluseta oli loos midagi imeplikku. Ilus ja haritud naine, kes suhtles ärimaailma tippudega, kadus neliteist aastat tagasi jäljetult – üksnes selleks, et mõni kuu hiljem Hispaanias tsisternautoga toimunud õnnetuse tagajärjel surnu ning ärapõlenuna välja ilmuda. Selge, et ta oli tuhat korda selle peale mõelnud. Ehkki tegelikult ... kurat küll, see kõik oli ajalugu, ja praegu oli reede pärastlõuna. Ta peaks kähku koju minema, end täis jooma ja võib-olla ka sellele tibile siin natuke külge lööma. Vähe-malt üritada võiks.

„Nii et sa töötad alaealiste kuritegevuse osakonnas,” laus ta.

„Vabal ajal püüan natuke ka muud teha.”

„Kas see on moes?”

„Tohutult.”

„Kujutan ette. Mulle meeldib su teksajakk,” ütles Lindroos, mõeldes sellega pigem rinda, ja uuris taas Micaelat pealaest jalatallani.

Jalad oleksid võinud pikemad olla, ja ei teeks paha, kui tüdruk natuke rohkem naerataks. Aga üldiselt polnud põhjust nuriseda.

Nad astusid Lindroosi kabinetti, mees lükkas kirjutuslualu asju koomale. Avatud akna taga karjusid veoautode kastides abiturientid. Lindroosil oli isu nende kohta midagi põlastavat öelda, kuid ta ei tahtnud endast vanainimese muljet jätta.

„Party,” ütles ta. „Tekib peaaegu tahtmine ka ise seal olla.”

„Peaaegu,” vastas Micaela.

„Kas sina karjusid gümnaasiumi lõpupeol?”

„Täiest kõrist.”

„See polnudki vist väga ammu, ega ju?” jätkas mees ja kahetses otsekohe oma sõnu.

Taas kord ärritusemoment, see oli järjekordne alateadlik viis öelda, et tüdruk on liiga kogenematu, et Claire'i surnust ülestõusmise kohta kummaliste teooriatega lagedale tulla. Aga sinna polnud nüüd enam midagi parata.

„Kas sa tahad sellega midagi öelda või?” küsis Micaela.

„Ei, ei,” vastas mees. „Aga minu ajal peeti neid valgeid tudengimütse tagurlikeks. Nüüd järsku tahavad kõik neid kanda.”

„Ah nii,” vastas Micaela huvitult.

„Ilmselt pole mässumeelsus enam moes.”

„Ei ole või?”

„Kas sulle meeldib Ulf Lundell?”

„Kes?”

Need kuradi eeslinnade tibid ei tea Rootsi kohta midagi, mõtles Lindroos.

„Mis sa arvad, kas poleks parem asjaga ühele poole saada?” jätkas ta tooniga, millest kostis ikka veel kerget ärritust, selle peale Micaela noogutas. Ta pistis käe põuetaskusse ja võttis sealt kile vahele pandud foto.

Hetkeks Lindroos ehmus. Ta ei saanud aru, miks. Aga ei, rahustas ta ennast, see on võimatu. On olemas surmatunnistus ja DNA, ta oli oma silmaga surnukeha näinud. Mitte mingil juhul ei saa Claire Lidman elegantses punases mantlis jälle kuskil ringi kõndida.

K O L M

Hans Rekke mängis klaveril „Pateetilise” sonaadi *adagio*’t. Ta lõpetas mängimise juba mõne minuti pärast. Lugu ei kõnetanud teda enam, kuid arvatavasti polnud see Beethoveni süü. Miski ei kõnetanud teda, ta tõusis püsti ja mõtles, kuhu ta küll minema pidi. Kas paremale või vasakule?

Tema elu koosnes praegu põhiliselt just niisugustest otsustest. Kas peaks magama minema või mitte? Väljas tänaval üürgas autoalarm, seinakell tiksus, tikk-takk, justkui näidates, kui mitu sekundit on mõttetustele raisatud.

Kus Micaela küll on? Ta polnud naist nädal aega näinud. Võib-olla kolis koju tagasi, kes võiks teda selles süüdistada? Rekke ise on kohutav kaaslane olnud. Ent sellegipoolest tegi see haiget. Ta otsustas kööki minna ja klaasi veini juua, lood olid nii halvad, et ta pidas juba seda ettevõtlikkuse märgiks. Kuid ka sellest plaanist ei tulnud midagi välja. Ta astus hoopis vannituppa ja avas ravimikapi. Pane see uuesti kinni, mõtles ta. Mine siit ära. Käed elasid aga oma elu, ta võttis Freddielt, oma põrgudoktorilt saadud uued tabletid.

Oksükodoon, kirjelduse järgi väga vähe sõltuvust tekitav. Naljanina, mõtles ta, vajus WC-potile istuma ja lasi mälestustel vabalt voolata, need polnud muidugi mingid head

mälestused, lihtsalt järjekordne ängistav vana jama nagu nood kauged päevad Viinis, kui lund muudkui sadas ja sadas. Kas need ei võiks lõpuks ometi kaduda? Ta tõusis püsti ja kuulatas. Kas mingi heli? Jah, kindla peale. Tuttavad sammud trepikojas.

Tema tütre Julia kontsaklõbin, sama rütmiline nagu alati, või siis ... ta kuulatas hoolikamalt ... ehk siiski mitte. Samud aeglustusid, kaotasid oma kaalu ja noorusliku uljuse, talle meenus, et Julia on viimasel ajal kuidagi murelik olnud. Kuid vanad mälestused katsid loorina tema mõtteid ja talle ei tulnud meelde, kas tütar on selle kohta midagi öelnud.

Ta kohendas juukseid ja läks ukse poole. Tal polnud lahti teha vajagi. Julia tuli ise sisse, Rekke silmitses tüdruku, mõte polnud veel päris selge. Tütrel olid auguliste põlvedega teksased ja teise ringi poest ostetud nahkjope, jalas naeruväärselt kõrgete kontsadega mustad kingad. Pealegi oli tüdruk liigselt meigitud. Ta tõmbas jopet keha ümber koomale, nagu oleks tal külm.

„Tere, kullake. Kas väljas sajab lund?” küsis Rekke ja vaatas tütre õlga, justkui oleks seal lumehelbeid näinud.

„Mis nali see olgu?”

„Jah,” vastas Rekke häbenedes. „Loomulikult.”

Ta sirutas käed, et tüdruku emmata. Too astus temast mööda lihtsalt esikusse.

„Väljas on suvi, isa.”

„Loomulikult.”

„Või sajab kuskil sinu mõtetes lund?” jätkas Julia, kahjuks tabas see lause otse kümnesse.

Rekke oli sunnitud praegusesse hetke tagasi tulema. Tema tütar oli siin, ta uuris tüdruku natuke lähemalt. Kahtlemata oli Julia kõhnemaks jäänud, Rekkele see ei meeldinud. Keha piitsutamine oli nende perekonna viga. Ema pidas seda

muidugi vooruseks, elegantsi ja klassikuuluvuse märgiks. Ent Rekke teadis, et mõnikord varjas see voorus õudset, surmavat kuritarvitamist.

„Kullake,” ütles ta. „Tule, sööme lõunat.”

„Kas sa kavatsed ise selle valmistada või?”

Tütre hääles oli tõredus, kõhnades käsivartes pinges.

„Muidugi,” vastas ta, läks kööki ja avas külmkapi. „Minu saamatus teeb sulle ju tavaliselt nalja. Proua Hansson on kindlasti midagi valmis pannud. Näiteks siia,” ta vaatas kaussi keskmisel riiulil. „Risoto,” jätkas ta ja nuusutas kaussi. „Valge veini, köögiviljapuljongi ja parmesaniga. Ja vaata siia!” Tema nägu lõi särama. „Praetud šampinjonid ja rukola, lausa väike pidusöök.”

„Ei, ei, ma pean minema.”

„Sa pole ju õieti siin olnudki. Teen mikrolaineahjus soojaks. Võin sulle koguni klaasi veini pakkuda – sa said ju äsja üheksateist?”

Ta naeratas laialt ja teeskles, et on suuremas segaduses, kui ta tegelikult oli, kuid mingit reaktsiooni ei järgnenud.

„Tulin sulle ainult ühte asja ütlema,” sõnas Julia, Rekke jäi seisma, risotokauss käes ja aimas, et tulemas on midagi murettekitavat.

Aga võib-olla pressis vaid mälestus tollest talvest peale, ja ta andis endast parima, et kehastada turvalist, rahulikku isa – justkui poleks ta alles hetk tagasi opiaate neelanud.

NELI

Ma poleks pidanud tulema, mõtles Micaela. Ma poleks pidanud end sellesse loosse segama.

Muidugi teadis ta, millal see juhtus. Täpselt pool üheksa kümnenda mai õhtul, kui leskmees Samuel Lidman nende juurde Grevgatanile tuli ja oma puhkusepildi diivanilauale lajatas. See oli piinarikas hetk. Samuel Lidman hingeldas ägedalt, laup ja särgi rinnaesine olid higised. Tal oli seljas pruun velvetülikond ja jalas viksitud kauboisapad, ja ehkki kaelast allapoole oli tema kuju muljetavaldav, otsekui kivist tahatud, punetas ta nägu tugevasti ja pilk oli heitunud. Lihtne oli talle kaasa tunda.

„Te peate hoolikalt vaatama,” ütles ta. „Mul on veel pilte kaasas. Vaadake kõrva, nina ja huuli, täiesti uskumatu.”

See, mida ta näidata tahtis, polnud mingi väike asi. Tema naine oli juba kolmteist ja pool aastat surnud, mitte lihtsalt kadunud, vaid surnukeha oli hambakaardi abil tuvastatud, naine Solna katoliku surnuaiale maetud. Naise ellu äratamine oli – nagu Rekke seda väljendas – üsna ambitsioonikas projekt. Ent ilmselt tahtis Samuel seda üritada, osutades Veneetsias tehtud puhkusepildi taustal vilksatavale punases mantlis naisele.

„Näete, näete,” ütles ta.

„Loomulikult, vaatame järele,” vastas Rekke.

Micaela oletas, et Rekke tahtis idee võimalikult leebelt maatasa teha. Ta oli ju lõppude lõpuks härrasmees, kellele ei meeldinud inimesi haavata, ja Samuel nägi välja nii, nagu sõltuks sellest kogu tema elu.

Samuel oli kahtlemata paljukannatanud mees. Ta oli kõrvuni armunud ja äsja abiellunud, kui Claire ta ette hoiatamata ja hüvasti jätmata maha jättis. See juhtus ammu, 1990. aasta sügisel. Kuid haav oli korduvalt rebenenud ja oli tõsi, et kogu loos oli midagi imelikku. Claire oli kaunis ja andekas naine ning tegi kiiret karjääri. Ta oli Rootsi ühe suurima panga Nordbankeni peaanalüütik ja allus otseselt tegev-direktor William Forsile. Tol ajal – finantskriisi lähenedes – nõudis ta sisse laene ja tagas kõikuma löönud finantsidega suurettevõtete ja ärimeeste krediiti. Stressirohke töö, kuid see meeldis talle, ütles Samuel. Naine oli võitleja ja mängur, nende abielu oli mehe kinnitusel õnnelik. Ühte põimunud, nagu Samuel seda väljendas.

Ühel õhtul läks Claire aga välja, et oma Londonis elavale õele kiri posti panna, ega tulnud enam tagasi. Ta lihtsalt kadus jäljetult ja juba järgmisel päeval hakkas politsei palavikuliselt tegutsema. Need olid kohutavad nädalad, jutustas Samuel. Sellest hoolimata igatses ta neid päevi tagasi, sest siis oli tal veel minevik. Claire'iga koos veedetud aeg oli ikka veel kaunis ja puhas. Ent ka see võeti temalt ära. Kui uurimine oli kõige intensiivsemas faasis, saabus naiselt sõnum, mitte pikk kiri, nagu ta oma õele oli kirjutanud, vaid üksnes postkaart Cézanne'i – Gardanne'i maastikumotiivi – reproga, kus ta kirjutas, et jättis mehe maha ega suuda enam abielus olla.

See oli valusam kui surm, ütles mees, ja üsna peagi sõitis ta ära. Ta nimetas seda palverännakuks, mitme nädala jooksul

polnud võimalik teda kätte saada. Kui ta lõpuks Bombayst koju helistas, sai ta teada, et Claire on tsisternauto plahvatuses San Sebastianis surnud, tal oli tol hetkel veel võimalus naise surnukeha näha ja jõuda Solna kirikus peetavale matusele.

Aga Samuel ei tahtnud.

„Teda polnud minu jaoks enam olemas,” ütles ta, asja ei teinud paremaks ka see, et surnukeha oli kuuldavasti põlengus rängalt kahjustatud. Ta lõi kõigele sellele käega ning jätkas oma reisi.

„See oli mu elu suurim viga,” ütles ta. „Nad said mind ninapidi vedada.”

Tema loogikat oli raske jälgida. Nii õde, ema kui ka inspektor Kaj Lindroos olid ju surnukeha tuvastanud, kuid Samuel hakkas üha kangekaelsemalt uskuma, et Claire võib siiski elus olla. Ilmselt oli see seotud asjaoluga, et ta ei saanud hüvasti jätta, ja faktiga, et Claire pidi Rootsist ära sõitmiseks kellegi abi kasutama. Muidu oleks temast ju rohkem jälgi maha jäänud, ta poleks lihtsalt õhku haihtunud. Ent see tundus sama jaburana, ja Micaela mäletas, kuidas Samuel niheles ja veelgi rohkem higistas, kui Rekke pilti uuris. Pilt polnud samuti suurem asi, surnust ülestõusmise tõendina oli see vägagi nigel. Sellest hoolimata suhtus Rekke pilti tõsiselt ja vaatas seda tükk aega üksisilmi, Micaela arvas, et viisakusest, Rekke uuris põhjalikult ka vanu fotosid Claire'ist, mis Samuel kaasa oli võtnud.

„Väga huvitav,” ütles ta.

„Näed ju, eks? See on tema!”

„Ma ei tea,” jätkas Rekke. „Teravus on vilets, kas pole? Ma ei julge midagi kindlalt öelda peale selle, et Claire'ist ja sellest naisest kiirgab täpselt ühesugust enesekindlust. *Where I go, life goes*, nagu üks upsakas viuldaja mulle kunagi ütles. Aga ma mõtlen ... oota natuke ...”

Rohkem ei öelnud ta midagi, ja polnud oluline, kui palju Samuel Lidman jahvatas kõikidest sarnasustest Claire'i ja selle naise vahel. Rekke ei kuulnud teda. Ta vajus transi-sarnasesse seisundisse.

„Ta tundub veidi ärevil, kas pole?” jätkas ta lõpuks. „Justkui otsiks kedagi.”

„Jah, võib-olla.”

Samuel Lidman vaatas Rekkele pingsalt otsa.

„Aga ennekõike ...”

„Jah?”

„Ennekõike on tema kõnnakus midagi erilist. Ta kiirustab, kuid veidi asümmeetriliselt. Kas Claire'il oli parem põlv vigastatud?”

Samuel Lidman jahmus.

„Jah, muidugi,” sõnas ta. „Miks sa seda küsid? Ta rebestas suusatades põlvesideme.”

„Selle naise kõnnakus on kompenseeriv joon. Vasak jalg ja puus, näete, siin ... paindub kergelt ja võtab raskuse enda peale, see võib ju olla midagi ajutist, ootamatu tasakaalu-kaotus. Kuid samal ajal pole sugugi märgata, et ta oleks tasakaalu kaotanud või ootamatult valu tundnud.”

„Mida sa öelda tahad?”

„Ta on kompenseeriva kehaliigutuse täiuslikkuseni välja arendanud, seda ei pruugi märgatagi. Võib-olla tuleb meil selle nägemiseks filmikaader seisma panna ja muidugi võib põhjuseks olla vana vigastus sääres või reies. Ent säärased vigastused ei tekita tavaliselt nii pikalt vaevusi. Oletan, et tegemist on pigem meniskirebendiga, mis korralikult ära ei paranenud.”

Samuel Lidman kargas püsti, kõndis edasi-tagasi ja küttis end üha rohkem üles.

Ta suutis tekitada palavikulise õhkkonna, otsekui oleksid nad tõepoolest millelgi jälil, ja umbes pool tundi püüdis

Micaela teda maha rahustada. Seepärast võttis aega, enne kui ta märkas, et Rekke jäi vait ja tõmbus endasse. Mees ütles, et ta peab üksi olema, ja alles järgmisel päeval mõistis Micaela, et Rekke on oma järel dustes kahtlema hakanud.

Rekke puhul oli see tüüpiline. Tema aju registreeris välkkiirelt terve rea pisiasju ja pani need pildiks või tähelepanekuks kokku. Ent hiljem pühendas ta rohkem aega oma järel dustes kahtlemisele, seekord häbenes ta veel eriti. Ta oli õnnetul mehel pea segi ajanud. „Ma olen idiot,” ütles ta, võib-olla oli see kriisi alguse, pimedusse paiskumise märk.

Tema häbitunne polnud aga üldse oluline. Samuel Lidman oli niigi nagu segane ega hoolinud Rekke meele muutusest. Ta käis muudkui peale ja lõpuks lubas Micaela asja põhjalikult uurida, seepärast tuligi ta pildiga inspektor Kaj Lindroosi juurde. Samas oli see ka põhjus, miks ta polnud pilti Lindroosi täis kuhjatud kirjutuslauale pannes endas kindel, argumendid tundusid mittemidagiütlevad ja armetud.

„Siin see siis ongi,” ütles Kaj Lindroos ja võttis pildi kätte.

Ta ei vaadanud seda pikalt, vaid pööras pilgu akna poole, otsekui loodaks taas abiturientide hõiskeid kuulda.

„Sa peaksid vist natuke hoolikamalt vaatama.”

Mees hakkas nihelema.

„Oleks sul tahtmist minna pärastpoole õlut jooma? Võib-olla kuhugi ranna äärde välikohvikusse? Ma võiksin sulle ühte ja teist rääkida.”

Mees vaatas teda uut moodi tähelepanuga ja tegi natuke närviliselt ühe särginööbi lahti, nagu hakkaks kohtinguks valmistudes juba lahti riietuma.

„Mis? Ei, kahjuks mitte,” vastas Micaela. „Ma pean koju minema.”

Ta tundis end ebamugavalt.

„Kindel? Täna on ju reede ja päike paistab.”

„Ma lähen ema juurde,” lisas Micaela.

„Ah nii. Hea küll, hea küll,” vastas mees ja näitas kogu kehakeelega, et kavatseb sellele naeruväärsele pildile veelgi vähem tähelepanu pühendada, Micaela mõtles, kas peaks oma eituse leevendamiseks veel midagi ütleva, näiteks „ehk mõni teine kord”, kuid see oleks lihtsalt tobedalt ja argpükslikult välja kukkunud. Ta otsustas pildile keskenduda.

„Näed,” ütles ta. „Eriti kõrv ja nina on silmatorkavalt sarnased.”

„On või?” turtsatas mees ja pani särginööbi uuesti kinni. „Aga fotot nägi Samuel Lidman niisiis oma naabri juures.”

Mehepoolne selge vastutorge, Micaela tõmbus kaitsepositsioonile.

„Samuel Lidmani sõber nägi seda *oma* naabri juures,” parandas ta.

„Kas ainuüksi see fakt iseenesest pole natuke kummaline?” jätkas Lindroos, loomulikult oli tal õigus.

Muidugi oleks olnud parem, kui pilt oleks leitud pärast pikka ja meetodilist kaardistamistööd, mitte lihtsalt juhuslikult tutvusringkonna puhkusealbumist. Aga asjaolud olid sellised, nagu nad olid, ning Micaela lootis siit varsti minema pääseda ja kogu loo ära unustada.

„Kas sellel on mingit tähtsust, kuidas pilt leiti? See kas on tema või mitte.”

„Jah, jah, muidugi,” ütles Lindroos ja võttis pildi uuesti kätte, Micaela pani silmad kinni ja mõtles, et ta tahaks kangesti olla samasugune nagu naine pildil. Samamoodi hõljuda ja särada.

VIIS

Rekke aju registreeris kõik pisiajad tütre juures: kahvatu naha, veidi kõhnema kehakuju, aga ka trotsliku pilgu.

Ta otsis järsku palavikuliselt uusi niidiotsi, justkui oleks mure tütre pärast ta uuesti ellu äratanud, algul ei näinud ta midagi, üksnes uusi märke kaalukaotusest. Seejärel märkas ta paremal randmel punast laiku, tugeva haarde kahvatunud jälge.

Kas tüdruk oli sellega nõus olnud, oli see mäng, armastuse jälg? Või oli keegi tütart rünnanud? Ei, ei, mõtles ta. Tundus ju, et Julial pole midagi viga, üksnes Rekke enda aju toodab pidevalt hirmsaid stsenaariume. Kõik on kindlasti korras, see oli lihtsalt osa Rekke kriisist. Tuleb vaid tüdrukut rohkem süüa õhutada.

„Lao aga välja, kullake,” ütles ta. „Mis juhtus?”

„Jätsin Christiani maha,” vastas Julia, Rekke mõtles, et see on mõnes mõttes hea uudis.

Christian polnud talle kunagi õieti meeldinud. Üks neist enesekindlatest ja endast väga heal arvamusel poistest, kelle juttudest Rekke õieti aru ei saanud.

„Oi, kahju küll,” vastas ta.

„Sul pole sellest sugugi kahju. Ta ju ei meeldinud sulle.”

„Meeldis ikka, ta on tore poiss,” ütles Rekke ja kaalus, kas peaks seda tõsiselt mõtlema.

Pole kerge noor olla. Niisugustel poistel võtab aega, enne kui nad aru saavad, et nad pole teistest paremad. *Nescit occasum*. Langus on talle võõras. Elu peab enne oma jäljed jätma. Teisalt polnud asi selles. Keegi teine oli Christiani kohale asunud. Ta nägi seda nüüd selgelt.

„Sa ajad nii palju jama, isa.”

„Võimalik,” ütles ta. „Aga sa oled kellegi teise leidnud, eks?”

„Kuidas sa seda tead?”

Ma näen seda jälgede järgi sinu randmel, mõtles Rekke. Uus, tugevam käsi hoiab sind ja puudutab sind tugevamini kui varem.

„Lihtsalt oletan, kullake. Kes too õnnelik on?”

Tütar vaatas teda kahtlemata kriitiliselt, kuid ka veidi närviliselt. Kõigest hoolimata polnud isa arvamus talle ükskõik, see andis Rekkele siiski natuke lootust. Tütar oli veel laps, kes ei teadnud, mil määral end vanematest vabaks rebida, Rekke kummardas lähemale, et teda kallistada. Julia tõmbus kõrvale. Liigutus rõhutas veelgi enam tema kõhnaks jäänud keha.

„Sa ei tunne teda.”

„Ei, muidugi mitte. Aga milline ta on? Miks ta sulle meeldib?”

„Sa ei saaks aru,” vastas Julia.

Rekke mõtles, kas tütar tõepoolest usub seda.

Tal oli tuhandeid puudusi ja ta oli äsja opiaate võtnud nagu viimane narkar. Ent ta mõistis väga hästi tõmbejõude, niihästi häid kui destruktiivseid, ja kui asi on nii, nagu ta tütre reaktsiooni järgi oletas, et Julia kokku saanud inimesega, kes ei vasta perekonna ootusele või on koguni selle vastand, siis ei šokeerinud see teda sugugi. Ka tema ise oli igatsenud sellest

maailmast välja pääseda, eemale ahvatlustest ja sireenide laulust. Ta saaks aru, ja ta arvas, et tütar teab seda.

„Jah, jah,” pomises ta. „Aga võib-olla võiksid temast mõne sõna rääkida. Millega ta tegeleb? Kas ta õpib?”

„Miks see nii kuradi tähtis on, millega ta tegeleb?”

„Küllap see ikka on natuke oluline. Aga rohkem huvitab mind muidugi see, kas ta on hea südamega.”

„Mitte nõmedal Djursholmi kombel.”

„Või nii,” vastas Rekke ebameeldivat rahutust tundes. „Hoia ennast, eks. Sinuga ei tohi midagi juhtuda. Keegi ei tohi ...” Ta heitis taas pilgu tütre randmele. „Keegi ei tohi sulle vähimatki viga teha.”

„Miks peaks keegi mulle viga tegema?”

„Ei, tõepoolest, miks?” ütles Rekke ja mõtles: aga kui keegi seda siiski teeb, tuleb tal minuga tegemist. Kui sa vaid teaksid, kullake, kui sa vaid teaksid.

Sel hetkel meenus talle taas too talv Viinis, kui lund muudkui sadas ja sadas.